

Halvard Vik (100):

Fra Stavanger via Marburg til «verdens navle» Krokstadelva

At Stavangergutten Halvard Vik skulle bli tannlege og etablere privatpraksis i Krokstadelva utenfor Drammen, skyldes tilfeldigheter. At sønnen Knut er styreleder i Buskerud Tannlegeforening da foreningens 100-årsjubileum ble markert med fag, fest og jubileumsbok et par uker etter farens 100-årsdag, er også en tilfeldighet. Eller kanskje ikke?

Halvard Vik ble født 22. januar 1905 i Stavanger og tok eksamen artium i rett tid som 19-åring, men veien videre var langt fra staket ut. – Jeg hadde egentlig ikke lyst til å studere, forteller den pensjonerte tannlegen der han fortsatt sitter i sin egen stue i Krokstadelva som 100-åring.

Tidende besøkte jubilanten noen dager før fødselsdagen skulle feires i huset som han bygde i 1947, med plass for både bolig og tannlegekontor. For en som ikke har vært på disse kanter før, var det ikke så godt å vite om det lille tettstedet virkelig var det rette. Men det ble bekreftet på nærmeste bensinstasjon. – Jo, dette er Krokstadelva, verdens navle, sa innehaveren og pekte på hustaket til tannlegene Vik.

I dag er det sønnen Knut som driver praksisen, og i disse dager flytter også sønnesønnen Halvard jr. inn som tannlege. Igjen er det far og sønn i kompaniskap som steller tennene til sambygdningene, slik det var for en generasjon siden.

Sjømann og pilletriller

I midten på 1920-tallet var det stor arbeidsløshet i Stavanger, og mange emigrerte til Amerika. Halvard var ikke så lysten på det, men han mønstret på en båt som fyrbøter og var med over Atlanteren og tilbake to ganger. – Jeg ble sjøsyk én gang, og så var det gjort. Jeg likte godt hardt vær, og det positive var

Halvard Vik.

at da ble det bedre mat for mannskapet fordi passasjerene lå langflate og ikke hadde den minste interesse for bordets gleder, humrer han.

Vel tilbake i Stavanger traff Halvard Vik en kamerat fra middelskolen som jobbet på apotek. Ja, kanskje det kunne være noe for meg også, tenkte han og var snart så heldig å få arbeid som assistent for apotekeren i Skudeneshavn. Men etter bare ni måneder døde apotekeren, og så var unggutten arbeidsledig igjen.

Tannlege i Tyskland

Igjen var det en tilfeldighet som viste veien videre. Halvard Vik traff denne gangen en kamerat som studerte odontologi i Marburg. Vennen var så fornøyd med dette at Halvard fikk lyst til å studere likevel, og snart var begge to på vei til Tyskland, med båt til København og tog videre til Marburg, der de fikk hybel sammen. Han trivdes med både studiet og studiestedet, og benyt-

tet reisene til og fra til å bese seg i Europa.

Etter 3 1/2 år var han blitt tysk tannlege, men han ønsket seg hjem og søkte seg inn på Tannlegehøyskolen høsten 1931 for å skaffe seg norsk autorisasjon.

Advokatbistand

Men det var ikke like enkelt som det hadde vært. I forbindelse med etableringen av Statens Tannlægeinstitut, senere Norges Tannlegehøyskole, måtte studenttallet her hjemme økes. For at det ikke skulle bli for mange tannleger her i landet, ble eksamensreglementet endret, slik at bare tannleger utdannet i Norge skulle få

autorisasjon. – Da vi tysklandsstuderter kom hjem, fikk vi vite at vi måtte ta alle tre årene av studiet før vi kunne slippe ut i praksis, og det så vi mørkt på, sier Vik og fortsetter: – Vi var seks studenter som engasjerte advokat, og jeg tok sjansen på å velge den dyreste. Han skulle uansett utfall ha 50 kroner for jobben, og 100 kroner hvis det gikk bra. Og det gikk bra; Vik slapp med det ene året, men måtte til gjengjeld ta eksamen i alle fag. De andre måtte gjennomgå alle de tre årene ved Tannlegehøyskolen.

Krokstadelva neste

Sommeren 1932 skulle den ferske tannlegen arbeide en måneds tid hos studie-kamerat og kollega Holmsen i Drammen. – En vakker solskinnssøndag tok jeg bussen til Krokstadelva og gikk innom en butikk for å kjøpe brus. Der kom jeg i snakk med to damer og spurte om de trodde det var plass for en tannlege her. Ja, det trodde de og foreslo at jeg

Når en sitter i Halvard Viks stue, er det ikke lett å få øye på inngangen til tannlegekontoret, for den er kamouflert bak en bokhylle. Her er Knut (t.h.) og Halvard jr. i døråpningen.

skulle snakke med kjøpmannen på torvet. Han hadde ledig lokale og ville gjerne ha en tannlege der – og dermed var det gjort. I løpet av dagen hadde han gjort avtale med huseieren.

Vik fikk venterom, kontor, stue og «full forpleining». For praksislokalene skulle han betale 50 kroner i måneden og for kost og losji 70 kroner. Utstyret handlet han hos Norsk Dental Depot. – Jeg husker ikke hva jeg betalte for det, men det var topp moderne med røntgen og elektrisk bormaskin; det var ikke alle som hadde røntgen den gangen, minnes han.

Kontortid 9–13 og 16–19

Etter et år flyttet han fra kjøpmannen på torvet og fikk større lokaler i et nybygg. Da ble det også plass til laboratorium, slik at han kunne lage både kroner, broer og proteser selv, men etter hvert begynte han å sende avtrykkene til tanntekniker i Drammen. Kontortiden var oppdelt i to økter, slik det var vanlig på den tiden. – Jeg synes det var greit, for da kunne jeg arbeide med andre ting

i pausen, sier han. Særlig aktuelt ble det da han etter krigen bygde hus med både bolig og kontor i samme hus.

Bilder på veggen viser at Halvard Vik har fått tid til litt av hvert ved siden av

tannlegeyrket. Han har drevet jordbruk, bygget sin egen campingvogn, var ivrig turner i unge år, glad i friluftsliv og i bøker og bridge. Han har vært medlem i to bridgeklubber, og bokhyllene i stua vitner om litterære interesser.

100-åring i eget hus

Ikke mange opplever å fylle 100 år i eget hus. Halvard Vik er ikke så mobil lenger, han trenger leseapparat fordi synet er svekket, men hørselen er slett ikke verst, og tanken er fortsatt klar. Han får hjelp fra hjemmesykepleien, og får besøk av sønnen når han praktiserer vegg i vegg med farens stue.

Nå når Halvard jr. også er etablert i huset, blir det enda mer liv i stua. Historien gjentar seg fra den gang Knut begynte hos faren etter militærtjeneste og plikttjeneste. Senior trappet gradvis ned og husker ikke riktig når han pensjonerte seg på fulltid. Slik blir det nok en gang i praksisen i Kalosjeveien i Krokstadelva. Har det vært et press og en forpliktelse å gå i farens spor? Nei, svarer både Knut og Halvard jr.

Tekst og foto: Reidun Stenvik